gnū gubernare conatꝰ armis deturbaſſet. Poſt
ea tñ aduerſante ſibi regina redeūtibꝰ illis ⁊ re
gē in ꝑtātē ſuā recipiētibꝰ curia pulſus. i poſſeſ-
ſiōibꝰ ſuis aliq̄ꝫdiu ꝑuatꝰ vixit. felix ſi ꝯceſſo frui
ocio nouiſſet. ſꝫ nulla ē regno deiectꝰ q̄es. Dux q̄
ſublimē locū (de q̄ rurſus maiori cū ruina p̄ci-
pitaretꝭ) vēdicare conatꝭ regi clā ſuadet vti ꝑ ſpe
ciē venatōis in ſaltꝰ ſibi ꝓpinq̄ores egrediatur.
ſe cū potēti manu futurꝝ obuiā. nec dubiū quin
regni optimates libertatē regi afferāt. nō fuit
difficilis ꝑſuaſio. rex cū paucis egreſſus parꝝ cu-
ſtoditꝰ. nā aluari iā pene nomē extinctū erit vbi
ad inſidiarꝝ ꝑuenit locū mox clamore edito al-
uarꝰ inter dilectos exultās milites liberꝝ regē ſal
uare dixit eūq̄ꝫ ſecū adduxit. Quare fulgata cō-
feſtim mira innouatō regni facta ē ⁊ iterꝝ ad al
uarꝝ regni gubernatō deuoluta. nec diu poſt cū
eiſdē iohe atq̄ꝫ heinrico atrox ꝑliū cōmiſſum ē
in q̄ ꝑles vtriq̄ꝫ cecidere. victoria penes aluarū
fuit. Heinricꝰ nō multis poſt diebus ex vulnere
manꝰ qd in ea pugna acceꝑat mortē obiit. ma
giſtratū eiꝰ aluarꝰ obtinuit. ⁊ aliq̄ꝫdiu poſtea
regis pr̄ ⁊ regni moderator ē habitꝰ. ad extre-
mū tñ potentū inuidia ſuccubuit. nā cum nobi-
lem quēpiā iuſſu regis ingrata ſibi q̄dā renū
ciantē ſe feneſtra ſue domus p̄cipitari iuſſiſſet.
mox captꝰ ⁊ in medio foro capitali ſentētia dā
natus nō tñ ignauus occubuit. ſed innumeratis
ſuis in regē regnūq̄ꝫ meritꝭ. nō lachrymās aut
ciulās ſꝫ alacri vultu ⁊ q̄ſi ad epulas inuitatus
ceruice gladio p̄buit. vir alti ſpūs nō minꝰ do-
mi q̄ꝫ belli clarꝰ ⁊ cui ſꝑ magna in mente ſedere.
Iohes deinde aliq̄t ānos ꝑ ſe regnū adminiſtra-
uit. q̄ vita functo filiꝰ eius heinricꝰ regnū accepit
adoleſcens aīo plenus ⁊ recti cupidus. q̇ relicta
p̄ori ꝯiūge alterā ex portugalia duxit ipatricis
ſororē ⁊ i regnū ꝯnate cū exercitu ꝓfectꝰ magnā
hoſtilꝭ t̄re ꝑtē diripuit atq̄ꝫ ꝑtriuit. Io. cardinalꝭ
hoſtiēſis ſumma vir itegritate ⁊ ſciā iuris emi-
nēs cui iuuenis in dictādis epl̄is ſeruiui ſenio cō
fectꝰ in eo regno. vñ illi origo erat aīā deo red
didit. In regno nauarie ⁊ filiꝰ in patrē ⁊ pr̄ in fi
liū arma ſuſcepit. filiuſq̄ꝫ tādē regno pulſus ad
alfonſum patruū aragonū ſicilieq̄ꝫ regē (pag-
tus prius gallia) ꝯfugit. nunc lodouicꝰ mōteſie
mgr̄ ⁊ Iohes diſcretanꝰ viri p̄ſtabiles ab Alfō
ſo miſſi recōciliari pr̄i filiū ſtudent. Ioāna re-
gis alfonſi ⁊ ſoror ⁊ ꝯiunx abſente viro multis
annis aragonū ⁊ valentie regnis tot potētibꝰ
ciuitatibꝰ ⁊ nobiliſſimis p̄ncipibꝰ intra dixit ca
ſta ⁊ ſctā mulier ⁊ digna que ꝓlem peꝑiſſet al-
fonſo. Anno aūt ab incarnatōe dñi. 1491. totū
regnū betice qd hodie Granata vocitatꝭ victꝭ
barbaris regeq̄ꝫ eorum capto. ciuitateq̄ꝫ grana
ta populoſiſſima armis fameq̄ꝫ duriſſimaq̄ꝫ
obſeſſione obtenta. a chriſtianis crucem domi-
ni noſtri Ieſu chriſti adorantibus pacifice ho
die poſſidetur.

Portugalia

IN portugaliā etiam prouincia Petrus agnomine infans. Sic enim filij regis anteq̃z regnant appellantur. Magni etenim nominis princeps qui enim totam ferme Europam prouinciam valde maxime peragrauerat cum ſue virtutis documenta valde plurima indicens at etiam demonſtrans. Cuz vero regimum illud tutorio nomine aliq̃zdiu ſūma cum lade honore ac etiam cum maxima reuerentia adminiſtraſſet ⁊ gubernaſſet nec etiā cum minore fide Alphonſo rege ex fratre nepoti ſimul ⁊ genero ſuo reſtitiſſet. tandez vero ſub rotis vtrimq̃z diſceſſionibus cuz odio vlde magno circa ipſos creſcente ad prelium vero adeo magnum ventum eſſet ſagitta in incertuz miſſa transfixus interijt. vir etenim magnorum operum. Et qui olim ſub ceſare Romanorum nomine Sigiſmundo ſtipendia faciens non enim paruam ſibi gloriam in peruidos Turchos vituperantes ſacroſantam religionem ac eccleſiam ſanctam pugnando ſeparauerat. Alphonſus enim exinde manſuetiſſimus princeps alti vero cordis ac etiam prudentia ſingulari multum preditus. neq̃z enim eum vnq̃z regius Portugalia ſanguis deriuatus eſt. poſt hec em̄ regnum quiete tenuit. Cui enim cum obijſſet ſua dilectiſſima coniunx. eademq̃z etiam ſoror patruelis. vt enim aliam ſubperduceret vxorez ſibi ſuaderi non potuit. ſed omnis eius cura eo conuerſa eſt vt enim aliquid agat quod ſibi ſummum ⁊ maximum honorem ac etiam laudem et etiam ſancte chriſtiane religioni fructum magnum pareat. Quapropter etiam inuitatis regni proceribus ac etiam ſuſcepto publice ſancce crucis ſigno claſſem in perfidos Turchos et expeditionem eorum promiſit. Annis vero ſequentibus Heinricus infans videns regni Portigalie fines paruis etenim limitibus contineri cupiens ac etiam regnum illud nobile ampliare ⁊ occeanum hiſpanicum cum ſummis ſuis viribus ingredit̃ cum ſuaſu ac etiaz cuz doctrina coſmographorum ſitus terra ac etiam maris noſcentium. inuentiſq̃z etiam multis ac varijs inſulis ab hominibus vero nunq̃z habitatis. Inter ceteras vero preclaram inſulaz nō ſine ſuorum leticia adnauigat. non tamen hominibus habitatam. ſed et fontibus valde irriguam pingui etiam gleba refertam et nemoroſam. incolendis etenim hominib⁹ valde aptam. ad quam etenim prouinciam etiam diuerſa hominum genera colendam immiſit. Inter tamen ceteros ſpecierum fructus aptiſſima ē ad procreandum zuccarum. quod enim tanto ſenore ibi nunc conficitur. vt quaſi vniuerſa europa prouincia zuccaro ſpecie plus habundet. Nomen vero inſule illius Madera eſt. Inde etiam zucccarum illu zuccarum de madera appellant. Inuenit etenim ⁊ q̃zplures etiaz alias inſulas quas habitari baptiſariq̃z cum nominibus fecit. vt inſulam ſancti Georgij fayal. de pico quarum vnam hominibus almanis ex flandria habitandam conceſſit feracem tritici. Annis vero etiam poſterioribus. vt Anno ab incarnatione domini noſtri Iheſu chriſti Milleſimo quadringenteſimo octuageſimotertio. Johannes ſecundus Portugalie rex altiſſimi vir cordis certas galeas omnibus ad victum valde neceſſarijs inſtruxit easq̃z vltra columnas herculis ad meridiem verſus Ethiopiam prouinciam inueſtigaturos miſit. Prefecit autem hijs patronos duos videlicet Jacobum canum portugalenſem et etiam Martinum bohemum hominem germanum ex Nuremberga ſuperioris germanie de bona bohemorum familia natum. hominez inq̃z in cognoſcendo ſitu terre peritiſſimum mariſq̃z patientiſſimuz Quiq̃z pholomei longitudines in occidente ad vnguē experimento. longeuaq̃z nauigatōe nouit. Hij duo bono deoꝝ auſpicio mare meridionale ſulcantes a littore nō longe euagantes ſupato circulo eq̃noxiali in alterū orbem excepti ſunt. vbi ipſis ſtantibus orientem verſus vmbram ad meridiem et dexteram proijciebatur Aperuere igitur ſua induſtria alium orbez hactenus nobis incognitum ⁊ etiam multis annis a nullis q̃z iannenſibus licet fruſtra temptatum. Peracta autem huiuſmodi nauigatione viceſimo ſexto menſe reuerſi ſunt portugaliam pluribus ob calidiſſimi aeris patientiam mortuis. In ſignum autem portauere piper grana paradiſi. multaq̃z etiam alia que nimis longum eſſet recenſere. Aperto enim illo orbe. magna piperis q̃ztitas flandriam verſus vehitur. ⁊ licet non ſit adeo rugoſum vt orientale tamen acumen formam ⁊ omnia vt verum piper pre ſe fert. Multa ea de re ſcribenda forent que ne tedij agrauar bono reſpectu omiſi.

Sequitur Italia prouincia ⁊ deſcriptio earum.

0773